

CHƯƠNG TRÌNH MÔN HỌC

(Kèm theo Thông tư số: 03/2017/TT-BLĐTBXH ngày 01/03/2017

của Bộ trưởng Bộ Lao động – Thương binh và Xã hội)

Tên môn học: Lý thuyết Tài chính tiền tệ (Theory of Finance and Currency)

Mã môn học: MH14

Thời gian thực hiện môn học: 45 giờ (Lý thuyết: 30 giờ; Thực hành, thí nghiệm, thảo luận, bài tập: 12 giờ; Kiểm tra: 3 giờ)

I. Vị trí, tính chất của môn học:

- Vị trí: Môn học Lý thuyết Tài chính Tiền tệ là môn học thuộc nhóm kiến thức cơ sở ngành bao gồm 7 chương, được bố trí giảng dạy trước môn Kinh tế vĩ mô, Tài chính doanh nghiệp; Thâm định tín dụng; Tài chính công; Nghiệp vụ ngân hàng thương mại.

- Tính chất: Là môn học bắt buộc cung cấp cho sinh viên kiến thức cơ bản về tài chính tiền tệ giúp sinh viên hiểu được những vấn đề lý luận cơ bản về tiền tệ và hệ thống tài chính; hiểu được cơ cấu tổ chức, chức năng, vai trò của hệ thống định chế tài chính trung gian, trong đó tập trung vào ngân hàng thương mại; hiểu được những lý luận cơ bản về lưu thông tiền tệ như: ngân hàng trung ương, cung cầu tiền tệ, chính sách tiền tệ, chính sách tài khoá.

II. Mục tiêu môn học:

Về kiến thức: giúp người học trang bị những kiến thức liên quan đến các vấn đề tài chính tiền tệ như:

- Trình bày được các lý luận cơ bản về sự ra đời và phát triển, bản chất, các hình thái, chức năng, vai trò của tiền tệ và các chế độ tiền tệ; khái niệm và sự hình thành, bản chất, chức năng, vai trò của tài chính, hệ thống tài chính.

- Trình bày được các lý luận cơ bản về cầu tiền tệ, cung tiền tệ và quan hệ cung cầu tiền tệ.

- Trình bày được các lý luận cơ bản về khái niệm, mô hình và chức năng của ngân hàng trung ương và vai trò của ngân hàng trung ương trong việc thực thi chính sách tiền tệ.

- Nhận thức một cách có hệ thống các vấn đề cơ bản về tài chính công, ngân sách nhà nước trong nền kinh tế.

- Giải thích được các lý luận cơ bản về doanh nghiệp và tài chính doanh nghiệp, nguồn vốn và tài sản, doanh thu và chi phí, lợi nhuận và phân phối lợi nhuận của doanh nghiệp.

- Trình bày được các lý luận cơ bản về khái niệm, đặc điểm và vai trò của định chế tài chính trung gian, đặc biệt là các lý luận cơ bản về khái niệm, chức năng, phân loại, các nghiệp vụ của định chế tài chính ngân hàng thương mại, phi thương mại.

Về kỹ năng: Sau khi học xong môn học, người học có thể:

- Có kỹ năng giải quyết vấn đề trong lĩnh vực tài chính tiền tệ.

- Có phương pháp luận cơ bản để nghiên cứu, đánh giá tài chính doanh nghiệp, tài chính công, các định chế tài chính trung gian.

- Hình thành và phát triển (một bước) năng lực thu thập thông tin, kỹ năng tổng hợp, hệ thống hóa các vấn đề trong mối quan hệ tổng thể; kỹ năng so sánh, phân tích, bình luận, đánh giá các vấn đề tài chính tiền tệ.

- Có kỹ năng và hành vi tích cực khi cộng tác, làm việc nhóm.

Về năng lực tự chủ và trách nhiệm:

- Có ý thức đúng đắn trong việc đánh giá tầm quan trọng của lý luận cơ bản tài chính tiền tệ của quốc gia.

- Có định hướng tích lũy kiến thức chuyên môn cho nghề nghiệp về sau ngay từ khi còn là sinh viên.

- Chăm trọng và trung thực trong thu thập và xử lý các dữ liệu về tài chính tiền tệ phục vụ cho hoạt động phân tích và đánh giá.

III. Nội dung môn học:

1. Nội dung tổng quát và phân bổ thời gian:

Số TT	Tên chương, mục	Thời gian (giờ)			
		Tổng số	Lý thuyết	Thực hành, thí nghiệm, thảo luận, bài tập	Kiểm tra/thi
1	Bài mở đầu: Giới thiệu về môn học	1	2		
2	Chương 1: Đại cương về tài chính tiền tệ	5	6	2	
3	Chương 2: Cung cầu tiền tệ	4	4	2	
4	Chương 3: Ngân hàng trung ương và chính sách tiền tệ	4	4	1	1
5	Chương 4: Tài chính công và chính sách tài khoá	4	4	2	
6	Chương 5: Tài chính doanh nghiệp	4	4	2	
7	Chương 6: Các định chế tài chính trung gian	6	6	3	
8	Thi kết thúc môn học	2			2
	Cộng	45	30	12	3

2. Nội dung chi tiết:

Bài mở đầu: Giới thiệu môn học

1 giờ

CHƯƠNG 1: ĐẠI CƯƠNG VỀ TÀI CHÍNH TIỀN TỆ

Thời gian 05 giờ (LT: 03 giờ, TH: 02 giờ)

1. Mục tiêu: Sau khi học xong chương này, người học có khả năng: Trình bày được các lý luận cơ bản về sự ra đời và phát triển, bản chất, chức năng, vai trò của tiền tệ và các chế độ tiền tệ; khái niệm và sự hình thành, bản chất, chức năng, vai trò của tài chính, hệ thống tài chính.

2. Nội dung chương:

1.1. Đại cương về tiền tệ

1.1.1. Sự ra đời và phát triển của tiền tệ

1.1.2. Bản chất và chức năng tiền tệ

1.1.3. Các chế độ tiền tệ

1.1.4. Vai trò của tiền tệ trong nền kinh tế

1.2. Đại cương về tài chính

1.2.1. Sự ra đời và phát triển của tài chính

- 1.2.2. Bản chất của tài chính
- 1.2.3. Chức năng của tài chính
- 1.2.4. Hệ thống tài chính

CHƯƠNG 2: CUNG VÀ CẦU TIỀN TỆ

Thời gian 04 giờ (LT: 02; TH: 02)

1. Mục tiêu: Sau khi học xong chương này, người học có khả năng:

- Trình bày các lý thuyết về cầu tiền tệ
- Trình bày khái niệm, các loại tiền và phép đo tổng lượng tiền cung ứng trong nền kinh tế.
- Phân biệt vai trò của các chủ thể cung ứng tiền cho nền kinh tế.

2. Nội dung chương:

2.1. Lý thuyết về cầu tiền tệ

2.1.1. Quy luật lưu thông tiền tệ của K.Marx

2.1.2. Thuyết số lượng tiền tệ

2.1.3. Thuyết ưa thích thanh khoản của J.M.Keynes

2.1.4. Thuyết số lượng tiền tệ của Milton Friedman

2.2. Cung tiền tệ

2.2.1. Khái niệm mức cung tiền tệ

2.2.2. Các loại tiền trong nền kinh tế hiện đại

2.2.3. Phép đo tổng lượng tiền trong nền kinh tế hiện đại

2.3. Các chủ thể cung ứng tiền cho nền kinh tế

2.3.1. Ngân hàng trung ương

2.3.2. Ngân hàng trung gian

2.3.3. Các chủ thể khác

CHƯƠNG 3: NGÂN HÀNG TRUNG ƯƠNG VÀ CHÍNH SÁCH TIỀN TỆ

Thời gian 04 giờ (LT: 02; TH: 01; KT: 01)

1. Mục tiêu: Sau khi học xong chương này, người học có khả năng:

- Giải thích được các lý luận cơ bản về sự ra đời, bản chất, mô hình tổ chức, chức năng của ngân hàng trung ương.
- Trình bày được khái niệm, mục tiêu và các công cụ để thực thi chính sách tiền tệ.

2. Nội dung chương:

3.1. Sự ra đời và bản chất của ngân hàng trung ương

3.2. Mô hình tổ chức ngân hàng trung ương

3.2.1. Mô hình trung ương độc lập với chính phủ

3.2.2. Mô hình trung ương phụ thuộc chính phủ

3.3. Chức năng của ngân hàng trung ương

3.4. Chính sách tiền tệ và công cụ thực thi chính sách tiền tệ

3.4.1. Khái niệm và mục tiêu của chính sách tiền tệ

3.4.2. Những công cụ để thực thi chính sách tiền tệ

CHƯƠNG 4: TÀI CHÍNH CÔNG VÀ CHÍNH SÁCH TÀI KHOẢN

Thời gian 04 giờ (LT: 02; TH: 02)

1. **Mục tiêu:** Sau khi học xong chương này, người học có khả năng: Trình bày những lý luận cơ bản về tài chính công; ngân sách nhà nước; các định chế ngoài ngân sách và chính sách tài khoá
2. **Nội dung chương:**
 - 2.1. Khu vực công và tài chính công
 - 2.1.1. Khu vực công
 - 2.1.2. Tài chính công
 - 2.2. Ngân sách nhà nước
 - 2.2.1. Khái niệm ngân sách nhà nước
 - 2.2.2. Thu ngân sách nhà nước
 - 2.2.3. Chi ngân sách nhà nước
 - 2.3. Các định chế ngoài ngân sách nhà nước
 - 2.3.1. Quỹ dự trữ nhà nước
 - 2.3.2. Các quỹ hỗ trợ của nhà nước
 - 2.3.3. Bảo hiểm xã hội
 - 2.4. Chính sách tài khoá
 - 2.4.1. Khái niệm
 - 2.4.2. Chính sách tài khoá – công cụ kinh tế vĩ mô

CHƯƠNG 5: TÀI CHÍNH DOANH NGHIỆP

Thời gian: 04 giờ (LT: 02; TH: 02)

1. **Mục tiêu:** Sau khi học xong chương này, người học có khả năng: Giải thích được các lý luận cơ bản về tài chính doanh nghiệp, nguồn vốn và tài sản, doanh thu và chi phí, lợi nhuận của doanh nghiệp.
2. **Nội dung chương:**
 - 5.1. Khái niệm và vai trò của tài chính doanh nghiệp
 - 5.1.1. Khái niệm của tài chính doanh nghiệp
 - 5.1.2. Vai trò của tài chính doanh nghiệp
 - 5.2. Cấu trúc tài chính của doanh nghiệp
 - 5.2.1. Cấu trúc vốn tài sản
 - 5.2.2. Cấu trúc nguồn vốn
 - 5.3. Chi phí, thu nhập và lợi nhuận của doanh nghiệp
 - 5.3.1. Chi phí và giá thành của doanh nghiệp
 - 5.3.2. Thu nhập của doanh nghiệp
 - 5.3.3. Lợi nhuận của doanh nghiệp

CHƯƠNG 6: CÁC ĐỊNH CHẾ TÀI CHÍNH TRUNG GIAN

Thời gian: 6 giờ (LT: 03; TH: 02; KT: 01)

1. **Mục tiêu:** Sau khi học xong chương này, người học có khả năng:
 - Trình bày khái niệm, đặc điểm các định chế tài chính trung gian.
 - Phân biệt các loại định chế tài chính trung gian.
 - Trình bày khái niệm, chức năng, vai trò của định chế tài chính ngân hàng thương mại, phi ngân hàng.
2. **Nội dung chương:**
 - 6.1. Khái niệm, đặc điểm và phân loại các định chế tài chính trung gian
 - 6.1.1. Khái niệm

- 6.1.2. Đặc điểm của định chế tài chính trung gian
- 6.1.3. Phân loại các định chế tài chính trung gian
- 6.2. Định chế tài chính ngân hàng thương mại
 - 6.2.1. Chức năng của ngân hàng thương mại
 - 6.2.2. Phân loại ngân hàng thương mại
 - 6.2.3. Các nghiệp vụ cơ bản của ngân hàng thương mại
 - 6.2.4. Thu nhập, chi phí và lợi nhuận của ngân hàng thương mại
- 6.3. Định chế tài chính phi ngân hàng
 - 6.3.1. Công ty bảo hiểm
 - 6.3.2. Quỹ đầu tư
 - 6.3.3. Công ty tài chính
- 6.4. Vai trò của các định chế tài chính trung gian

IV. Điều kiện thực hiện môn học:

1. Phòng học chuyên môn hóa/nhà xưởng: Phòng học lý thuyết
2. Trang thiết bị máy móc: Projector, máy tính
3. Học liệu, dụng cụ, nguyên vật liệu: bảng, phấn, sơ đồ, đồ thị.
 - Học liệu:
 - + Bài giảng: Tài chính Tiền tệ, lưu hành nội bộ
 - + Câu hỏi, bài tập thảo luận
 - Dụng cụ: máy tính tay
 - Nguyên vật liệu: Bảng, phấn
4. Các điều kiện khác: phòng thoát mát, đủ ánh sáng, quạt gió, vệ sinh sạch sẽ.

V. Nội dung và phương pháp, đánh giá:

1. Nội dung:
 - Kiến thức: Trình bày những lý luận cơ bản về tiền tệ và các chế độ tiền tệ; khái niệm và sự hình thành, bản chất, chức năng, vai trò của tài chính, hệ thống tài chính, các định chế tài chính, ngân hàng thương mại, ngân hàng trung ương, cung cầu tiền tệ, chính sách tiền tệ, chính sách tài khoá....
 - Kỹ năng: SV đọc hiểu và phân tích được các yêu cầu của vấn đề, giải quyết vấn đề trong khoảng thời gian nhất định; giải quyết tốt các câu hỏi thảo luận trên lớp.
 - Năng lực tự chủ và trách nhiệm: SV nghiên cứu các tài liệu và làm các bài tập cá nhân do giáo viên giao, thảo luận nhóm và tích cực tham gia đóng góp ý kiến trên lớp; dự giờ giảng dạy trên lớp (100%).
2. Phương pháp:
 - Sử dụng thang điểm 10 để đánh giá cho điểm và quy đổi sang thang điểm 4 để tổng kết, đánh giá thành quả học tập của sinh viên.
 - Thực hiện theo quy chế đào tạo hiện hành.
 - Kiểm tra, đánh giá học phần/môn học thực hiện theo quy định hiện hành.
 - Thi kết thúc học phần:
 - + Thời gian làm bài thi: 75 phút
 - + Hình thức thi: tự luận
 - + Sinh viên được sử dụng tài liệu
 - Nội dung trọng tâm đánh giá: Đề thi gồm 3 – 5 câu hỏi, các câu hỏi bao quát cơ bản các chương với tỷ lệ tương đương số tiết phân bổ cho từng chương, có liên hệ với thực tiễn.

VI. Hướng dẫn thực hiện môn học:

1. Phạm vi áp dụng môn học: Chương trình môn học được sử dụng để giảng dạy cho trình độ Cao đẳng nghề. Tổng thời gian thực hiện môn học là 30 giờ.
2. Hướng dẫn về phương pháp giảng dạy, học tập môn học:
 - Đối với giáo viên, giảng viên:
 - + Giáo viên sử dụng nhiều phương pháp giảng dạy, nhưng chú trọng phương pháp dạy học tích cực để phát huy tính tích cực của học viên, khuyến khích sinh viên nêu câu hỏi, thảo luận cùng với giảng viên.
 - + 60% giảng dạy, 40% thảo luận, đặt câu hỏi và trả lời câu hỏi.
 - + Giảng viên giải thích các định nghĩa và nguyên lý cơ bản; đặt ra các vấn đề, hướng dẫn và khuyến khích sinh viên giải quyết; sau đó tóm tắt nội dung của bài học.
 - Đối với người học:
 - + Sinh viên tham dự giờ giảng ít nhất 70% buổi học theo quy định.
 - + Hoàn thành các bài tập cá nhân
 - + Đọc tài liệu môn học theo yêu cầu của giảng viên.
 - + Sinh viên được kiểm tra bằng cách gọi ngẫu nhiên để trình bày ý kiến của mình về một số điểm trong giờ học.
 - Thực hiện các hoạt động khác theo yêu cầu của giảng viên
3. Những trọng tâm cần chú ý: Các lý luận cơ bản về tiền tệ, tài chính, chính sách tài khóa, các định chế tài chính, ngân hàng thương mại, ngân hàng trung ương, cung cầu tiền tệ, chính sách tiền tệ, ngân sách nhà nước, tài chính doanh nghiệp.
4. Tài liệu tham khảo:
 - PGS.TS Sử Đình Thành, TS. Vũ Minh Hằng, *Nhập môn Tài chính Tiền tệ*, Đại học Kinh tế Tp. Hồ Chí Minh, 2008.
 - Frederic S.Mishkin (2001), *Tiền tệ, ngân hàng và thị trường tài chính*, Nhà xuất bản Khoa học và kỹ thuật Hà Nội.
 - GS. TS. Phan Thị Cúc, *Giáo trình Tài chính - Tiền tệ*, Đại học Kinh tế quốc dân, 2009.
 - Báo cáo Phát triển Việt Nam 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, Ngân hàng Thế giới
 - Nghị định, Thông tư về Tài chính Tiền tệ.
 - Luật Ngân Sách Nhà Nước.
 - Bài giảng của giáo viên
5. Ghi chú và giải thích: sau thời gian áp dụng 03 năm cần nghiên cứu bổ sung điều chỉnh nội dung chương trình (nếu có) để đáp ứng kịp thời với nhu cầu của xã hội.

TRƯỞNG KHOA/BỘ MÔN

GIẢNG VIÊN BIÊN SOẠN